

Op zondag Laetare 14 maart 2021

Ds. Pieter Post

- Lezen uit het boek Jozua 4:19 tot 5:1 en de verzen 10-12 | *De Bijbel in Gewone Taal, 2014*

Jozua is de opvolger van Mozes, en hij is het die het volk Israël vanuit de woestijn tot in het Beloofde Land heeft geleid. Om daar te komen moesten ze nog wel door de rivier de Jordaan, want er was niet een brug. En zij kregen een vraag om twaalf stenen uit de rivier te zoeken en die mee te nemen.

[4:19 – 5:1] De Israëlieten bereikten de overkant van de Jordaan op de tiende dag van de eerste maand. Ze maakten een kamp bij de stad Gilgal, ten oosten van Jericho. En de twaalf stenen die de mannen uit de Jordaan gehaald hadden, werden daar rechtop gezet. Toen zei Jozua tegen de Israëlieten: ‘Als jullie kinderen later vragen wat die stenen betekenen, zeg dan het volgende: “Wij zijn dwars door de Jordaan gelopen, over droge grond. Want de Heer hield het water tegen. Op dezelfde manier heeft hij ons volk vroeger naar de overkant van de Rietzee gebracht. Door die wonderen zullen alle volken op aarde weten hoe machtig de Heer, onze God, is. En door die wonderen zullen jullie hem altijd dienen”’.

[5:1] In het gebied tussen de Jordaan en de Middellandse Zee woonden de Amoriëten en de Kanaänieten. De koningen van die volken hoorden dat de God van Israël het water van de Jordaan tegengehouden had. En dat de Israëlieten de Jordaan overgestoken waren. Toen werden die koningen bang. Ze durfden geen oorlog meer te voeren tegen de Israëlieten.

[5:10-12] Toen de Israëlieten in het kamp bij Gilgal waren, vlak bij Jericho, vierden ze het Paasfeest. Dat was op de avond van de veertiende dag van de eerste maand. Na het Paasfeest viel er geen manna meer uit de hemel. Vanaf toen bakten de Israëlieten brood van het graan dat in het land groeide. Het hele jaar door aten ze voedsel dat van de akker in Kanaän kwam.

- Uitleg en overdenking

Preken over de intocht van het volk Israël in het Beloofde Land is een gevoelig iets. Het raakt aan de huidige spanning tussen Israëliërs en Palestijnen, van wie is dit land? In dit fragment voel je de spanning opkomen: is het volk Israël hier niet een ongewenste binnendringer? En zal het op een oorlog uitlopen? Vragen als wie waren er het eerst, en wie heeft er recht op, hebben zeker na het uitroepen van de staat Israël in 1948, tot vele oorlogen, zelfmoordaanslagen en intifada's geleid. Je moet je als prediker dan altijd maar weer een weg zien te manoeuvreren door deze razend pijnlijke geschiedenis, waar je het liefst de angel uit wilt halen omdat geweld (je zult niet doden) niet de bedoeling kan zijn. Maar ook hoe we hier dan wel betekenis aan kunnen geven voor ons als christenen en doopsgezinden, op deze vierde zondag van de 40dagentijd met de mooie naam *Laetare* (=letare), en wat ook nog eens Vreugde! betekent.

Toen ze daar aankwamen vierden ze het Paasfeest staat er. Ik kan me voorstellen met een soort van vreugdegevoel wat je kan hebben wanneer je iets hebt bereikt waar je enorm voor hebt moeten zwoegen. De vlag moet uit! Het volk Israël is aangekomen in het land dat al door de Ene aan Jozua's voorganger Mozes in het vooruitzicht was gesteld. Het volk moest daar eerst voor worden verlost uit het land van piramides, mummies en dodengeschriften, zeg maar uit dodenland Egypte, om via een dorre woestijn vol met beproevingen uiteindelijk in dat beloofde land terecht te komen.

En daar zit het verlorene volk nu. Zware tijden achter de rug. Nu is het tijd om te vieren dat wij er door heen zijn gekomen! En om na te denken over de toekomst. Maar ook, over wat er gebeurd is. Dat is zo belangrijk dat we dat nooit mogen vergeten. Zo nam elke stam (van de twaalf) dan ook een steen uit de rivier om er een monument van te maken ter herinnering aan wat de Ene God voor het volk heeft gedaan en voor volgende generaties zal blijven doen, namelijk de herinnering aan Zijn present zijn op de meest moeilijke momenten. En zoals het met de bijbelse verhalen gaat, als het betekenis had voor de mensen van toen, dan ook voor ons nu.

Maar wat heeft Hij dan voor ons gedaan?, zal een doopsgezinde wat ongemakkelijk vragen. Eigenlijk bevestigen we met die vraag heimelijk dat we Gods betrokkenheid op ons leven op een afstand houden. Het is een invloed van onze cijfercultuur waarin we tot de slotsom komen dat wat wij hebben en wie wij zijn aan ons zelf te danken hebben door hard werken en wat we bereiken. Maar dit verhaal laat ons erbij stil staan, of dat wel zo is.

Op hun doortocht neemt het volk de ark met de Tien Geboden mee, en deze wordt gedragen door een voorhoede. Als een teken dat God altijd vóór ons uitgaat, zodat wij in vertrouwen kunnen gaan. Dat is dus het eerste wat Hij voor ons doet, in vertrouwen kunnen gaan. Ten tweede kon het gebeuren dat het water van de Jordaan als een muur omhoog stond, zodat er een weg voor het volk werd vrijgemaakt om over te steken. Dat is het tweede wat Hij doet, Hij wijst ons een weg uit dilemma's, onbegaanbare, en soms doodlopende paden. En ten derde at het volk toen ze in de woestijn waren, altijd van het manna uit de hemel, iets waar geen mensenhand aan te pas was gekomen. Dat is het derde wat Hij doet, Hij voorziet in jouw, mijn, in ons leven.

Dat wil dit verhaal en eigenlijk de hele de bijbel ons vertellen, dat het leven ons een gave is. En dat we daar om die reden zuinig en verantwoordelijk mee dienen om te gaan. Dat lijkt over te komen bij de koningen van de Amoriëten en de Kanaänieten. Zij durfden geen oorlog te voeren tegen de Israëliëten. Hun menselijke hooghartigheid en oppermacht werden ten diepste beteugeld om het onvoorstelbare wat ze over de Ene hadden gehoord. Verzet tegen de Ene is zinloos, Hij zal altijd overwinnen.

Er is ten slotte nog een ander punt. God trekt met zijn Tien Geboden vóór het volk uit en voorziet daarmee in een goed en betrouwbaar leven voor wie na Hem komen. Hij gaat ons voor en leidt ons leven. In de jaren 1980 trokken demonstranten tegen de kernwapens door de straten van Amsterdam en Den Haag. Ik deed daar ook aan mee. Wij liepen daar voor de komende jongere generaties, opdat zij in een veilige wereld zouden leven. Dat is wat wij voor hen hebben gedaan. Zo trekt God voor ons uit, om ons te behoeden en te bewaren voor dilemma's en gevaren. Dat is wat Hij dus voor ons heeft gedaan en nog steeds doet. De gedachtenis daaraan vierde het volk met het Paasfeest. En dat vieren wij op 4 april.

- Gebed en zegen

Barmhartige God,
Wij zeggen u dank
voor uw alomtegenwoordigheid
en vragen u
trek voor ons uit
en wijs ons uw weg
over de kronkelige, doodlopende paden van ons leven
naar een leven van melk en honing.
Wees Gij dan onze redding
en duw de wateren op zij
opdat wij in vertrouwen en in vreugde door kunnen gaan
wanneer wij obstakels ervaren
achter blijven
vergeten worden
of niet meer kunnen –
als opgestane mensen
hier en overal.
Dat er in vrede samen mag worden geleefd in Israël en Palestina *(tekst Pieter Post)*

Moge U ons allen daarbij zegenen en behoeden
uw aangezicht over ons lichten en ons goedgezind zijn
uw aangezicht over ons verheffen en ons vrede geven – amen